

Sygn. akt VI P 32/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2019 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodnicząca:	Sędzia Iwona Dzięgielewska
Protokolant:	Iwona Wołyniec

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. T.

przeciwko pozwanemu Skarbowi Państwa - Dyrektor Aresztu Śledczego w W. - B.

o wynagrodzenie za pełnienie służby w godzinach nadliczbowych

1. Powództwo oddala;
2. Nie obciąża powoda J. T. kosztami zastępstwa procesowego w sprawie.

VI P 32/19

UZASADNIENIE

W dniu 1 lutego 2019 r. powód J. T. wniósł pozew przeciwko Dyrektorowi Aresztu Śledczego W. – B. o zasądzenie kwoty 4.233,08 zł tytułem wynagrodzenia za pełnienie służby ponad jej ustawowy wymiar z ustawowymi odsetkami włącznie od daty wymagalności roszczenia do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych (pozew k. 1).

W uzasadnieniu powód wskazał, że do dnia 30 listopada 2018 r. był funkcjonariuszem Służby Więziennej, która pełnił w Areszcie śledczym w W. – B.. Z dniem 1 grudnia 2018 r. został przeniesiony do Służby Ochrony Państwa. Podał, że kończąc służbę miał przepracowanych 158 godzin nadliczbowych, za które nie otrzymał dni wolnych od służby ani stosownego ekwiwalentu pieniężnego. Podniósł, że przysługuje mu ekwiwalent i winien wypłacić mu ten pracodawca u którego powstało zobowiązanie z tytułu służby ponad jej ustawowy wymiar (pozew k. 1-2).

Zarządzeniem z dnia 21 marca 2019 r. przewodniczący oznaczył jako stronę pozwaną Skarb Państwa – Dyrektora Aresztu Śledczego w W. – B. (zarządzenie k. 9).

W odpowiedzi na pozew Dyrektor Aresztu Śledczego w W. B. w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania według norm prawem przepisanych na rzecz pozwanego. Pozwany podniósł brak legitymacji procesowej po stronie Dyrektora Aresztu Śledczego w W. B. (odpowiedź na pozew k. 13-17).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód do dnia 30 listopada 2018 r. był funkcjonariuszem Służby Więziennej, którą pełnił w Areszcie Śledczym w W. – B.. Rozkazem Personalnym Nr (...) – na mocy porozumienia między Komendantem Służby Ochrony Państwa, a Dyrektorem Generalnym Służby Więziennej – od dnia 1 grudnia 2018 r. został służbowo przeniesiony do Służby Ochrony Państwa na stanowisku służbowym starszy funkcjonariusz, do Pionu Organizacyjno – Rozpoznawczego (rozkaz personalny k. 3)

Pismem z dnia 4 grudnia 2018 r. powód zwrócił się do pozwanego o wypłatę należnego wynagrodzenia za pracę ponad jej ustawowy wymiar. Powołał się na przepisy art. 137 ust 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz.U. z 2018 r. poz 1542 ze zm) funkcjonariusz, który przed dniem ustania stosunku służbowego nie wykorzystał czasu wolnego od służby za pełnienie służby ponad ustawowy wymiar, otrzymuje ekwiwalent pieniężny.

Pismem z dnia 31 grudnia 2018 r. powód został poinformowany przez pozwanego, że świadczenie określone w art. 137 ust. 1 ustawy o służbie więziennej ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany czas wolny nie przysługuje funkcjonariuszowi, który został przeniesiony do Służby Ochrony Państwa w trybie art. 70 ustawy o Służbie Ochrony Państwa. Zdaniem strony pozwanej skoro funkcjonariusz zachowuje ciągłość służby i nie przysługuje mu odprawa ani inne należności przewidziane dla funkcjonariuszy odchodzących ze służby, to także taki funkcjonariusz nie nabywa prawa do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany czas wolny od służby za pełnienie służby ponad ustawowy wymiar, który jest wypłacany w sytuacji stosunku służbowego. Pozwany powołał także zapis art. 70 ust 5 ustawy o (...) w świetle którego funkcjonariuszowi przenoszonemu nie przysługuje odprawa ani inne należności przewidziane dla funkcjonariuszy odchodzących ze służby. Zgodnie z ustawą o (...) ustawodawca nie uwzględnił nadgodzin wypracowanych przez funkcjonariuszy innych służb dlatego też nie jest możliwe rozliczenie nadgodzin przez (...)wypracowanych przed przeniesieniem do (...). Obowiązek spoczywa na Instytucji, w której godziny zostały wypracowane (pismo k. 4-5).

Na rozprawie w dniu 25 września 2019 r. powód podtrzymał powództwo o wynagrodzenie za czas pełnienia służby i oświadczył, że pełnił służbę od 2009 r. do 30 listopada 2018 r. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa (protokół rozprawy k. 33; protokół k. 38 – 38v).

Powyższy stan faktyczny ustalono w oparciu o wyżej wskazane dokumenty zgromadzone w aktach sprawy oraz na podstawie zeznań powoda k. 38-38v e – protokół (...)(...). Autentyczność i treść pozostałych dokumentów stanowiących podstawę ustalenia stanu faktycznego, nie była kwestionowana przez żadną ze stron ani nie wzbudziła zastrzeżeń Sądu, toteż Sąd uznał je za pełnowartościowy materiał dowodowy.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo jako nieuzasadnione nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stan faktyczny w sprawie był niesporny. Powód był funkcjonariuszem Służby Więziennej, został przeniesiony na własną prośbę do Służby Ochrony Państwa. Spór miał charakter wyłącznie prawny i polegał na dokonaniu interpretacji norm prawnych art. 137 ust 1 ustawy o Służbie więziennej w brzmieniu obowiązującym na dzień wniesienia pozwu oraz art. 70 ust 5 ustawy o Służbie Ochrony Państwa.

Na wstępie Sąd odnie się do zarzutu braku legitymacji procesowej podniesiony przez pełnomocnika Dyrektora Aresztu Śledczego w W. B.. W zakresie powyższym Sąd przychylił się do argumentacji podniesionej przez pozwanego w odpowiedzi na pozew.

Zgodnie z art. 220 ustawy o służbie więziennej spory o roszczenia ze stosunku służbowego funkcjonariuszy w sprawach niewymienionych w art. 218 ust 1 i art. 219 ust 1 i 2 rozpatruje Sąd właściwy w sprawach z zakresu prawa pracy. Zgodnie z orzecznictwem SN wyrażonym w uchwałach z dnia 13 sierpnia 2013 r. o sygn. akt III PZP 4/13 i III PZP 5/13 sprawy o roszczenia ze stosunku służbowego funkcjonariuszy, zgodnie z art. 1 k.p.c., są sprawami cywilnymi w znaczeniu procesowym, a nie materialnym. Nie są bowiem sprawami ze stosunku pracy tylko innymi sprawami do których stosuje się przepisy kodeksu pracy z mocy ustaw szczególnych. Mimo, że zakłady karne są jednostkami organizacyjnymi Służby Więziennej, a ich dyrektorzy posiadają niektóre uprawnienia charakterystyczne dla reprezentantów pracodawców nie można przyjąć, że zakład karny jest pracodawcą w rozumieniu art. 3 k.p. przede wszystkim funkcjonariusz wykonuje swoje obowiązki w oparciu o służbowy stosunek zatrudnienia o charakterze administracyjnoprawnym. Nie jest więc pracownikiem. Zakłady karne, pomimo wyodrębnienia organizacyjnego nie mają samodzielności finansowej, a dyrektor zakładu karnego nie ma pełnej samodzielności w zakresie kształtowania stosunku służbowego funkcjonariuszy. Nie jest pracodawcą w rozumieniu przepisów prawa. Pracodawcą funkcjonariuszy służb mundurowych jest Skarb Państwa, a sprawy ze stosunku służbowego nie są sprawami cywilnymi w znaczeniu materialnym.

Odnosząc się do roszczenia powoda o zasądzenie kwoty 4.233,08 zł tytułem wynagrodzenia za pełnienie służby ponad jej ustawowy wymiar z ustawowymi odsetkami włącznie od daty wymagalności roszczenia do dnia zapłaty Sąd zważył, że roszczenie nie jest jeszcze wymagalne.

Zgodnie z art. 137 ust 1 i 2 ustawy o służbie więziennej (DZ.U. z 2018 r. poz.1542 ze zm), w brzmieniu obowiązującym na dzień wniesienia pozwu, funkcjonariusz, który przed dniem ustania stosunku służbowego nie wykorzystał czasu wolnego od służby za pełnienie służby ponad ustawowy wymiar, otrzymuje ekwiwalent pieniężny. Ekwiwalent pieniężny za każde rozpoczęte 8 godzin niewykorzystanego czasu wolnego od służby ustala się w wysokości 1/21 miesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym należnego na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym.

Zgodnie z art. 70 ust 1 i 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa (Dz.U. z 2018 r. poz.138 ze zm), funkcjonariusz Policji, Straży Granicznej, (...) Marszałkowskiej, Państwowej Straży pożarnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Więziennej, (...) Skarbowej lub Centralnego Biura Antykorupcyjnego może być na własną prośbę przeniesiony do służby w (...), jeżeli wykazuje predyspozycje do jej pełnienia. Nie przysługuje mu odprawa ani inne należności przewidziane dla funkcjonariuszy odchodzących ze służby.

Ustawa o Służbie Więziennej statuuje dwie zasadnicze formy ustania stosunku pracy: zwolnienie ze służby i wygaśnięcie stosunku służbowego. Ponadto zgodnie z treścią art. 109 ust 1 ustawy, funkcjonariuszowi którego stosunek służbowy ustał, wydaje się niezwłocznie świadectwo służby.

W stosunku do powoda nie doszło do ustania stosunku pracy. Powodowi wobec przeniesienia do innej służby nie przysługiwało wydanie świadectwa pracy. Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. w wyroku z dnia 10 marca 2011 r. sygn. IISA/Wa 1848/10 stwierdził, że przeniesienie (...) nie jest rozwiązaniem stosunku służbowego. Kończy zaś jedynie, w szczególny sposób, wykonywanie obowiązków funkcjonariusza Straży Granicznej, przerywa więc dotychczasową podległość służbową i automatycznie poddaje takiej podległości w ramach jednak kontynuacji stosunku służbowego. Przeniesienie nie różnicuje tych służb, a służbę w Straży Granicznej uznaje za służbę w „innej jednostce”. W świetle powyższych regulacji Sąd przyjął, że w związku z przeniesieniem powód niewątpliwie zachował ciągłość służby. Powód jest pracownikiem Służby Ochrony Państwa, ale formalnie stosunek służby nie został rozwiązany w Areszcie Śledczym, doszło do przeniesienia służbowego. Wobec powyższego powód przeniesiony do Służby Ochrony Państwa z innej służby mundurowej nie posiada roszczeń o wypłatę świadczeń związanych z rozwiązaniem stosunku służbowego od formacji w której dotychczas pełnił służbę. W zamian bowiem zachowuje ciągłość służby, od której zależy chociażby wysokość uposażenia czy innych świadczeń pracowniczych. Skoro funkcjonariusz zachowuje ciągłość służby i nie przysługuje mu odprawa ani inne należności przewidziane dla funkcjonariuszy odchodzących ze służby, to także taki funkcjonariusz nie nabywa prawa do ekwiwalentu pieniężnego

za niewykorzystany czas wolny od służby za pełnienie służby ponad ustawowy wymiar, który jest wypłacany w sytuacji ustania stosunku służbowego. Ekwiwalent czy to dochodzony przez powoda, czy to ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy staje się wymagalny po zakończeniu stosunku pracy dopiero. Do zmaterializowania się prawa do ekwiwalentu dojdzie dopiero po rozwiązaniu umowy o pracę.

Powyższe nie oznacza, że roszczenie to ulega przedawnieniu. W przypadku rozwiązania stosunku służby będzie mógł on ponownie dochodzić roszczenia stanowiącego przedmiot niniejszej sprawy.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., nie obciążając powoda kosztami procesu. Sposób skorzystania z przepisu art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu orzekającego i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstąpienie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej spór. Ustalenie, czy w danych okolicznościach zachodzą „wypadki szczególnie uzasadnione”, ustawodawca pozostawia swobodnej ocenie sądu, która następuje niezależnie od przyznanego zwolnienia od kosztów sądowych (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie, I ACa 2058/14, LEX nr 1820933). Zastosowanie przez sąd art. 102 k.p.c. powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 30 lipca 2015 roku, I ACa 279/15, LEX nr 1950637). Przekładając powyższe na grunt niniejszej sprawy, Sąd biorąc pod uwagę fakty związane z przebiegiem procesu, a także sytuację materialną pozwanego, w tym liczne zobowiązania kredytowe przy dwójce małych dzieci na utrzymaniu, zgodnie z zasadą słuszności, nie obciążył go kosztami procesu.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak na wstępie.